

SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SPOŁECZNEGO LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO NR 4
IM. BATALIONU AK „PARASOL”
w WARSZAWIE

WARSZAWA 2020

„W wychowaniu chodzi o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko miał, aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich”.

Jan Paweł II (przemówienie w UNESCO – 2.06.1980r.)

WPROWADZENIE

Wobec powszechnego kryzysu wartości, zaniku więzi duchowych, zagrożenia trwałości rodziny, unifikacji modeli życia i komercjalizacji, szkoła powinna stworzyć podstawy pozytywnej normy wychowania. Normę tę zamierzamy realizować opierając się na wartościach duchowych i moralnych, pochodzących z polskiej i chrześcijańskiej tradycji kulturowej.

CELE PRACY WYCHOWAWCZEJ

Świadomi wpływu na kształtowanie młodego człowieka pragniemy:

1. kształtować postawę patriotyczną: świadomość historyczną, szacunek do narodowych symboli, tradycji oraz kultury Rzeczypospolitej,
2. kształtować postawę obywatelską: propagowanie uczciwości, właściwy stosunek do pracy, odpowiedzialność za społeczność oraz potrzebę udziału w życiu publicznym,
3. kształtować postawę zainteresowania, właściwie rozumianej otwartości i szacunku wobec innych społeczeństw, narodów i kultur,
4. uczyć właściwego wartościowania: zniechęcać do postaw relatywistycznych i konformistycznych, promować prawdę zgodnie ze stwierdzeniem papieża Jana Pawła II: „Krzewić prawdę łagodnie i z miłością w przekonaniu, że prawda nie inaczej się narzuca, jak tylko mocą samej prawdy”,
5. kształtować zachowania społeczny, to znaczy przygotowywać do samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
6. uczyć postaw humanitarnych wobec słabszych, chorych, ubogich i bezbronnych,
7. chronić przed negatywnym oddziaływaniem sekt i subkultur,
8. chronić przed zagrożeniami współczesnego świata, takimi jak np. narkomania, nikotynizm, alkoholizm, uzależnienie od komputera i Internetu,
9. uodparniać na zagrożenia konsumpcjonizmu i nachalnej reklamy,
10. uczyć świadomego uczestnictwa w kulturze,
11. uczyć zasad savoir vivre'u,
12. rozwijać pasję poznawczą,
13. uczyć postaw ekologicznych.

ZADANIA SZKOŁY

Powyższe założenia zamierzamy realizować w cieplej, serdeczniej atmosferze przy zachowaniu zasad zdrowej rywalizacji poprzez:

1. komplementarność nauczania i wychowania,
2. zapoznanie młodzieży z najnowszymi osiągnięciami nauki poprzez promocję dodatkowych form kształcenia (np. zajęcia poglądowe, warsztaty, koła zainteresowań, zajęcia tutorskie),
3. organizowania naukowych, tematycznych sesji wyjazdowych,

4. przygotowywanie debat,
5. przygotowywanie monograficznych dni dydaktycznych (np. dzień poligloty, dzień narodów Europy),
6. promocję talentów uczniów (np. wernisaże, koncerty, wystawy, pokazy),
7. organizowanie wymian międzynarodowych,
8. organizowanie obchodów świąt związanych z tradycją chrześcijańską (np. Boże Narodzenie, Wielkanoc),
9. opiekę nad miejscami pamięci narodowej,
10. udział w działalności charytatywnej,
11. uczestnictwo w kulturze (np. odwiedzanie teatrów, muzeów, kin, obecność na koncertach, nawyk czytania książek i prasy),
12. uczestnictwo w promocji szkoły w dzielnicy i w Warszawie.

PLAN REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO

	CELE SZCZEGÓLOWE (UMIEJĘTNOŚCI)	PRZYKŁADOWE FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI
1	Uczeń poznaje swoją osobowość i predyspozycje. Potrafi dokonać autorefleksji oraz określić swoje silne i słabe strony.	Zajęcia w ramach godzin wychowawczych (dyskusje, psychodrama, role zadaniowe,)	Cały rok szkolny.
2	Uczeń buduje poczucie własnej wartości.	j.w.	jw.
3	Poznaje swoje predyspozycje i możliwości rozwoju. Uczeń potrafi zaplanować swoje działanie.	Testy, obserwacje siebie i kolegów, lektura, wykład, analiza artykułów.	jw.
4	Uczniowie potrafią się integrować, wspólnie wyznaczać sobie cele i je realizować.	Gry i zabawy, pozalekcyjne formy aktywności, wyjazdy, „Akcja Integracja”.	jw.
5	Uczniowie potrafią komunikować się między sobą i z dorosłymi	Gry, zabawy, interakcje.	jw.
6	Uczniowie nabywają umiejętności rozwiązywania konfliktów.	Konflikty symulowane i autentyczne, negocjacje.	jw.
7	Uczniowie uczą się postaw asertywnych.	Wykłady, warsztaty spotkania z psychologiem,, wyjścia do teatru.	jw.
8	Uczniowie poznają strategię uczenia się i opanowywania stresu. Potrafią efektywnie wykorzystać swój potencjał twórczy.	Testy, dyskusje, referaty, krótkie filmy, stosowanie różnorodnych technik uczenia się.	jw.
9	Uczeń jest zorientowany w zapotrzebowaniu na różne zawody w kraju. Wie, jakich kompetencji oczekuje pracodawca	Spotkania z absolwentami, artykuły prasowe, dyskusje, rozmowy, wizyty na uczelniach wyższych.	jw.

	od dobrego pracownika. Znaczniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji w wyborze zawodu.		
10	Uczeń poznaje, pielęgnuje i kultywuje tradycje narodowe i chrześcijańskie.	Tematy w ramach godzin wychowawczych, rekolekcje, obchody świąt narodowych i kościelnych.	Według kalendarza przez cały rok szkolny.
11	Uczeń aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych.	Teatr, lekcje muzealne, kino, koncerty, przedstawienia przygotowywane przez uczniów.	Cały rok szkolny.
12	Uczeń styka się z innymi wzorcami kulturowymi, poznaje je oraz porównuje z własnymi i dokonuje analizy.	Dzień poliglotty, Dzień narodów Europy, wymiany międzynarodowe, debaty, sesje sobotnie, wystawy.	jw.
13	Uczniowie przeprowadzają akcje charytatywne i uczestniczą w nich.	Koncerty charytatywne, aukcje, loterie, wolontariat, zbiórka darów i środków pieniężnych.	jw.
14	Uczniowie potrafią stworzyć podstawy demokracji i przestrzegać jej reguł.	Samorządowe wybory szkolne, działalność Samorządu Szkolnego, dyskusje, ankiety, referendum.	jw.
15	Uczniowie znają tło wydarzeń historycznych istotnych dla naszego kraju.	Odwiedzanie miejsc pamięci, debaty, spotkania ze świadkami historii, „Bieg niepodległości”, „Bieg historyczny”, „Śladami Kamieni na szaniec”.	Według kalendarza przez cały rok szkolny.

PROBLEMATYKA GODZIN WYCHOWAWCZYCH PROPONOWANA WYCHOWAWCOM KLAS

1. Zajęcia integracyjne poświęcone wzajemnemu poznaniu się:

- a) prezentowanie siebie;
- b) umiejętność dyskusowania, przedstawiania swoich racji, słuchania innych, osiągnięcia porozumienia.

2. Jak się uczyć?

- a) trudności w uczeniu się;
- b) techniki pomocne w uczeniu się.

3. Przeżywanie nowych sytuacji w życiu szkolnym i pozaszkolnym.

- a) jak radzić sobie z negatywnymi uczuciami?

4. Poznawanie siebie samego.

- a) przedstawianie charakterystyki swoich kolegów i koleżanek;
- b) umiejętność wskazywania własnych pozytywnych i negatywnych cech.

5. Cechy warunkujące dobry kontakt z innymi.

6. Budowanie dobrych relacji w zespole koleżeńskim, między uczniami a nauczycielami

poprzez tworzenie szczególnej atmosfery wychowawczej (wrozumiałość, tolerancja, dbałość o etyczne zachowanie, koleżeństwo, uczciwość, rzetelność, pracowitość).

7. Piętnowanie postaw egoistycznych i relatywistycznych.
8. Samodzielność myślenia i odporność na manipulację.
9. Problemu wieku dorastania.

a) Czym jest dorastanie i na czym polegają trudności wieku dorastania?

b) dojrzałość fizyczna i psychiczna – czy warto starać się o własny rozwój i kreować swą dojrzałość?

10. BYĆ i MIEĆ jako dwa style życia i przeciwstawne podejścia do wartości życiowych.

11. Definicja autorytetu – czy autorytety są nam w potrzebne w życiu?

a) autorytet siły i kompetencji;

b) autorytet z wyboru.

12. Czym jest odpowiedzialność?

13. Za kogo i za co jesteśmy odpowiedzialni?

14. Jak być przyjacielem?

a) sztuka słuchania i rozmawiania;

b) potrzeba dyskrecji i zaufania;

c) dawanie, przyjmowanie, wdzięczność;

d) dowody przyjaźni, pamięci i sympatii.

15. Współpraca i rywalizacja jako siły sprawcze wzajemnych działań.

a) wybór lidera, przedstawiciela;

b) sprawiedliwa ocena pracy i osiągniętych wyników.

16. Rozwiązywanie konfliktów.

a) podkreślenie powszechności zjawiska konfliktów i znaczenia umiejętności ich rozwiązywania.

17. Przebaczenie.

a) Jak ważne jest przebaczenie dla przebaczonego i tego, kto otrzymuje przebaczenie?

18. Poznanie podstawowych zasad savoir-vivre'u i umiejętne ich stosowanie.

a) uświadomienie sobie kanonów dobrego zachowania;

b) „Jak cię widzą, tak cię piszą” - znaczenie dobrych manier w środowisku rówieśników i osób dorosłych.

19. Preorientacja zawodowa w wybór dalszego kierunku kształcenia.

20. Znaczenie tradycji w naszej kulturze i życiu rodzinnym.

a) tradycje państwowe i narodowe;

b) tradycje świąteczne.

21. Ojczyzna – nasz wspólny dom. O postawie patriotycznej.

22. Elementy „Wychowania do życia w rodzinie” (ścieżka edukacyjna).

a) wartości i pojęcia związane z płciowością człowieka: męskość i kobiecość, miłość, rodzina, rodzicielstwo. Znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnej więzi. Rola kobiet i mężczyzn a panujące stereotypy;

b) inicjacja seksualna, jej uwarunkowania i następstwa. Argumenty biomedyczne, psychologiczne i moralne za opóźnieniem wieku inicjacji seksualnej;

c) komplementarność płci – wzajemne dopełnianie się płci w sferach psychicznej, emocjonalnej i społecznej. Rozumienie, akceptacja i szacunek dla osób płci odmiennej;

d) człowiek wobec niepełnosprawności, starości, choroby, umierania i śmierci;

e) zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia;

f) konflikty w rodzinie i ich przyczyny;

g) umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji, dotyczących wyboru drogi życiowej, małżeństwa i rodziny.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Cele profilaktyki uzależnień

1. Wzbogacenie wiedzy na temat problemów związanych z nałogami.
2. Rozbudzenie zamiłowania i zainteresowania uczniów różnymi dziedzinami życia.
3. Edukowanie jak dobrze wykorzystać czas wolny.
4. Nawiązanie przez szkołę współpracy z instytucjami bezpośrednio reagującymi na problem uzależnień: policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, psychologiem.
5. Nawiązanie ścisłej współpracy szkoła – rodzice.
6. Edukacja nauczycieli i rodziców dotycząca wiedzy na temat problemów związanych z nałogami.
7. Zwiększenie odporności dzieci na zagrożenia społeczne i zdrowotne zanim one się pojawią.

Formy realizacji celów

1. Organizowanie w ciągu całego roku szkolnego imprez klasowych i ogólnoszkolnych (wyjazdy edukacyjne, wyjścia do kina, udział w spektaklach teatralnych, prezentacjach klasowych, wystawach, koncertach charytatywnych, itp.).
  - a) wskazywanie pożądaných wzorców zachowań;
  - b) ukazywanie sposobów wartościowego spędzania czasu wolnego;
  - c) rozwijanie zainteresowań i hobby;
  - d) wdrażanie do pomagania w nauce innym;
  - e) integracja zespołów klasowych;
  - f) budowanie zaufania;
  - g) kształcenie wrażliwości;
  - h) wskazywanie wartościowych rozrywek;
  - i) budowanie więzi ze szkołą;
  - j) tworzenie i utrwalanie tradycji klasowych.
2. Systematyczne wprowadzanie przez wychowawców w ciągu roku szkolnego zajęć dotyczących problematyki uzależnień z wykorzystaniem różnorodnych metod (pogadanki, dyskusja, warsztaty, filmy edukacyjne) wg programu „Dziękuję, nie”:
  - a) doskonalenie umiejętności komunikowania się;
  - b) wzmacnianie poczucia własnej wartości;
  - c) nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych;
  - d) wskazywanie na szkodliwość używek;
  - e) ukazywanie zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia;
  - f) propagowanie zdrowego trybu życia;
  - g) projekcje filmów o tematyce prozdrowotnej.
3. Nawiązanie stałej i systematycznej współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, policją, strażą miejską wg programu „Metoda szkolnej interwencji profilaktycznej”:
  - a) poinformowanie młodzieży o skutkach zdrowotnych, prawnych i społecznych przyjmowania środków psychoaktywnych i uzależniających, grania w gry komputerowe oraz zaangażowanie się w życie portali społecznościowych;
  - b) prowadzenie zajęć grupowych i indywidualnych w ramach profilaktyki uzależnień;
  - c) nawiązanie, w uzasadnionych przypadkach, indywidualnych kontaktów rodziców i uczniów z psychologiem, po uprzednim zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej lub/i wychowawcy.
4. Prowadzenie przez nauczycieli w ciągu całego roku szkolnego pogadanek i dyskusji na temat uzależnień:
  - a) propozycje na lekcje wychowania fizycznego:
    - działania uboczne stosowania sterydów anabolicznych;
    - trening sportowy a doping;

- stosowanie suplementacji w treningu siłowym i wytrzymałościowym;
  - b) propozycje tematów na lekcje biologii i chemii:
    - źródła energii i metabolizm, wspomaganie farmakologiczne tempa metabolizmu;
    - walka z nadwagą i niedowagą;
    - anoreksja i bulimia;
    - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane przyjmowaniem substancji uzależniających;
    - wpływ alkoholu i nikotyny na zdrowie;
    - skutki zażywania substancji chemicznych w lekach i tzw. suplementach diety;
  - c) propozycje tematów na lekcje religii i etyki:
    - ostrzeżenie przed działalnością sekt;
    - skutki społeczne zażywania narkotyków.

5. Organizacja spotkań psychologa z rodzicami na temat uzależnień w czasie dni otwartych. Prowadzenie rozmów indywidualnych z rodzicami uczniów:

- a) zaznajomienie rodziców z możliwościami wykrywania u młodzieży narkotyków;
- b) informowanie rodziców o zapobieganiu uzależnieniom ich dzieci;
- c) zwrócenie uwagi na sygnały ostrzegawcze pojawiające się w przypadku uzależnień;
- d) inspiracja do lektury wartościowego pozycji traktujących o tej problematyce;
- e) mobilizowanie do bardziej aktywnego udziału w życiu klasy i szkoły.

6. Badanie młodzieży przez lekarza na terenie szkoły na obecność narkotyków w organizmie (po wyrażeniu zgody przez rodziców).

7. Monitorowanie zagrożeń na terenie szkoły (dyżury nauczycieli podczas przerw w zajęciach lekcyjnych) i w otoczeniu szkoły (współpraca z policją i strażą miejską).

Cykl filmów przewidzianych do wykorzystania na godzinach wychowawczych:

- „Palenie tytoniu a fizjologia człowieka”, czas 19 min;
- „Jak leki i narkotyki wpływają na nasz organizm”, czas 22 min;
- „Nikotyna – legalny narkotyk”, czas 28 min;
- „Epitafium dla narkomana”, czas 17 min;
- „AIDS. Jak go uniknąć”, czas 34 min;
- „Alkohol. Droga donikąd”, czas 27 min;
- „Alkohol i narkotyki. Pomyśl zanim będzie za późno”, czas 27 min;
- „AIDS. Wszystko, co powinieneś wiedzieć”, czas 28 min.

Cykl filmów z serii „Lekcje wychowawcze”:

- „Stop agresji psychicznej”;
- „Stop agresji fizycznej”;
- „Alkohol i uzależnienia”;
- „Fala, czyli pierwsze dni w szkole”;
- „Szkoła bez dilerów”;
- „Bezpieczne wyjazdy i wyjścia klasowe”.

Cykl filmów z serii „Szkoła w walce ze współczesnymi problemami dzieci i młodzieży”:

- „Stres w szkole”;
- „Zagrożenia na imprezach”;
- „Zagrożenia w Internecie”.

Program powstał w oparciu o:

1. Konstytucję RP z dnia 17 października 1997 r. (art.48 ust.1, art. 53 ust.3, art.70 ust.1, art.72),
2. Ustawę o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami,
3. Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
4. Ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. z późniejszymi zmianami – Karta Nauczyciela, art. 6
5. Ustawę z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw,
6. Ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw,
7. Konwencję o prawach dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia w poszczególnych typach szkół,
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
10. Program profilaktyki prorodzinnej państwa,
11. Programy krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia,
12. Statut Szkoły.